

*Смањење угљеничког отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије у Републици Србији
ЈАВНИ ПОЗИВ У ФОРМИ ИЗАЗОВА*

Смањење угљеничког отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије у Р. Србији – Затварање круга

ЈАВНИ ПОЗИВ У ФОРМИ ИЗАЗОВА

Децембар, 2020

*Смањење угљеничког отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије у Републици Србији
ЈАВНИ ПОЗИВ У ФОРМИ ИЗАЗОВА*

Резултати истраживања које је спровео УНДП / УНЕП Глобални програм подршке указују да је једини начин за постизање циља Споразума из Париза од 1,5°C да се Свет окрене ка циркуларној економији ¹

<i>Садржај</i>	
<i>О пројекту</i>	<i>03</i>
<i>Јавни позив у форми изазова</i>	<i>08</i>
<i>Апликациони формулар.....</i>	<i>17</i>
<i>Евалуциони критеријуми</i>	
<i>20</i>	
<i>Контакт информације</i>	<i>21</i>

¹ <https://vimeo.com/344373458>

О пројекту

Овај позив објављује се у оквиру припремног процеса за пројекат „Смањење угљеничног отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије у Републици Србији“ који се финансира средствима Глобалног фонда за животну средину (ГЕФ), а који ће спроводити Министарство заштите животне средине уз подршку Програма УН за развој (УНДП) и други пројектни партнери. Циљ пројекта је да подстакне и убрза развој иновативних пројеката и пословних модела базираних на принципима циркуларне економије који доприносе нискоугљеничном развоју, као и да подржи суфинансирање таквих иницијатива. До сада најважније идентификоване препреке оваквим иницијативама су недостатак инвестиција, подстицајних мера и одрживих пословних модела, праћени недостатком законских процедура, општим недостатком информација као и неадекватним навикама грађана. Министарство заштите животне средине, уз подршку УНДП и других заинтересованих страна, већ је започело припремне активности на увођењу концепта и мера циркуларне економије у контексту постизања одрживог развоја у Србији. Ове активности подразумевају прелазак са тренутног линеарног система „узми-направи-одбаци“ на регенеративни систем који подстиче „затварање круга“ животних циклуса производа кроз већу рециклажу и поновну употребу и промовише одрживе обрасце производње и потрошње. Активности се спроводе у сарадњи са традиционалним и нетрадиционалним партнерима, од приватног сектора (циркуларно пословање), преко јавног сектора (циркуларне промене) до грађана (циркуларна култура и начин размишљања). У оквиру **прве компоненте**, овај пројекат успоставља основни екосистем за покретање трансформативне промене, подржава даљи развој иновација, обезбеђује неопходне ресурсе и подстиче одржива партнерства за развој циркуларне економије у Србији. Ово је почетни корак за промоцију стратешког партнерства између јавног и приватног сектора за убрзану транзицију ка циркуларној економији у Србији, и укључује смернице за циркуларно пословање дуж целог ланца вредности, као и креирање прилика за инвестиције приватног сектора. **Друга компонента** пројекта ће обезбедити суфинансирање неопходно да олакша транзицију ка циркуларним моделима пословања, посебно применом иновативних финансијских инструмената за пројекте циркуларне економије. **Трећа компонента** ће резултирати изградњом мреже партнера и заинтересованих страна која треба да обезбеди трансформативни дијалог и заједничко деловање. Све три пројектне компоненте пружиће основу за будући рад на смањењу угљеничног отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије у Републици Србији.

У Србији се циркуларна економија углавном посматра из перспективе ресурсне и енергетске ефикасности, док је такође препозната и као једно од кључних средстава за транзицију ка нискоугљеничној и климатски неутралној економији. Ипак, потребно је уложити значајне напоре како би се у потпуности заокружио подстицајни законски и стратешки оквир и утврдили механизми за потпуну транзицију ка циркуларној економији на националном и локалном нивоу. То укључује, на пример, стратегије дематеријализације (уштеде енергије и смањења употребе материјала) и поновне употребе (поновна употреба у исту или сличну намену, рециклажа), а све то како би се обезбедио системски приступ остваривању циркуларне економије, укључујући и инфраструктурне промене у контексту постизања одрживе урбанизације. Кључни актери као што су министарства, развојне агенције, привредне коморе и центри знања циркуларне економије већ усмеравају напоре ка постизању овог заједничког циља.

Поред поновне употребе и рециклаже отпада и успостављања тржишта секундарних сировина, пројекат ће се ослонити и на смернице предложене у оквиру Мапе пута за циркуларну економију у Србији (МоЕП, 2020. [Линк](#)). С тим у вези, прошириће обухват могућих области деловања, уз задржавање фокуса на унапређење циркуларне економије и смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште кроз промовисање:

1. Решења која повећавају удео поновне употребе неопасних секундарних сировина у производним процесима (са примарним фокусом не на поновну употребу отпада него на употребу ради добијања енергије)
2. Нови циркуларни дизајн који продужава животни век производа, смањује његова штетна својства по људе и животну средину, те смањује укупан угљенични отисак производа, смањује потражњу за и потрошњу материјала (дематеријализација), промовише коришћење алтернативних сировина/ресурса (замањује [критичне сировине](#)), повећава могућност оправки производа, надоградњу и лакоћу демонтаже, са фокусом на већу енергетску и ресурсну ефикасност у фази употребе производа.
3. Нова решења за повећање ресурсне и енергетске ефикасности у производњи;
4. Иновације у декарбонизацији логистике производа (долазна, одлазна логистика, продаја и складиштење);
5. Нови пословни модели који су усмерени на дељење, удруживање, повећање трајности производа, већи интензитет коришћења и поновну употребу производа, као и на прелазак на виртуелне видове коришћења и пружања услуга;
6. Нова решења која враћају производе, компоненте и материјале из завршне фазе њиховог животног циклуса у поновну употребу, укључујући и кроз поправке, прераду, обнављање, рециклажу;
7. Решења која повећавају видљивост и следљивост материјала и енергије кроз целокупан животни циклус производа или његову просторну дистрибуцију.

*Смањење угљеничног отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије у Републици Србији
ЈАВНИ ПОЗИВ У ФОРМИ ИЗАЗОВА*

Основни циљеви UNDP/GEF пројекта „Смањење угљеничног отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије у Републици Србији“ су:

- Да подржи Владу Србије у постизању свеобухватнијег стратешког приступа у развоју концепта циркуларне економије у земљи и
- да катализује и подстакне иновативне пројекте и пословне моделе у домену циркуларне економије, уз обезбеђено суфинансирање.

Пројекат примењује иновативан приступ базиран на Јавном позиву у форми изазова који карактерише активно укључивање грађана, заједница и предузећа у заједничко идентификовање изазова, предлагање, развој, су-финансирање и примену нових, угљенично неутралних пилот пројеката и пословних модела заснованих на принципима циркуларне економије.

Финансирање активности обезбедиће Глобални фонд за животну средину (GEF), Министарство заштите животне средине и пројектни партнери, по коначном одобрењу горе поменутог UNDP/GEF пројекта. Очекивани почетак UNDP/GEF пројекта је у другој половини 2021. године.

Значај циркуларне економије у Зеленој агенди и периоду кризе изазване променама климе

Економија заснована на принципима циркуларне економије доприноси смањењу негативних ефеката производње и потрошње који убрзавају глобално загревање и повећавају ефекат стаклене баште. Иако процене указују да се 55% последица климатских промена може смањити кроз коришћење обновљивих извора енергије и већу ефикасност у енергетским системима, преосталих 45% последица могу да се смање кроз мењање начина на који се односимо према ресурсима у свакодневном животу (ЕМФ, 2020). Одрживи и циркуларни градови и заједнице препознати су као део решења, јер урбане средине троше готово 50% свих глобалних материјала годишње и генеришу око 20% емисија гасова са ефектом стаклене баште. Ови негативни ефекти могу да се ублаже уколико у обзир узмемо целокупни животни циклус производа и уколико планирамо будуће производе, услуге и процесе како бисмо омогућили лак повратак енергије, воде и материјала и вратили их у потрошњу. Ови изазови и могућности представљају градивне елементе циркуларне економије.

Јавни позив у форми изазова за циркуларну економију обезбеђује подстицајно окружење за зелену и циркуларну транзицију зелени опоравак и усклађивање Србије са Зеленом агендом ЕУ узимајући у обзир следеће:

*Смањење угљеничког отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије у Републици Србији
ЈАВНИ ПОЗИВ У ФОРМИ ИЗАЗОВА*

- Пандемију COVID-19 и њени друштвене и економске утицаје,
- Европски зелени договор и ЕУ план за опоравак (Еуропа.еу, 2020. [Линк](#)), који у значајној мери промовише принципе циркуларности;
- Зелена агенда ЕУ за западни Балкан која проширује европску политику зеленог договора на државе кандидате (Еуропа.еу, 2020. [Линк](#));
- Нова индустријска политика ЕУ која садржи циркуларну економију као један од главних стубова развоја (Еуропа.еу, 2020. [Линк](#)); и
- Нови акциони план ЕУ за циркуларну економију (Еуропа.еу, 2020. [Линк](#)).

„Перспектива животног циклуса производа“ је можда најважнији елемент свих стратешких докумената који се односе на циркуларну економију. „Перспектива животног циклуса производа“ узима у обзир све утицаје сировина, компоненти и самог производа, почев од почетне производње сировина, њиховог транспорта, прераде у финални производ и одлагања производа (отпада) на крају њиховог животног века. Поред пружања потпуног увида у утицаје производа на животну средину и друге утицаје, такође скреће пажњу на регенеративне аспекте производа.

Животни циклус производа подразумева неколико узajамно повезаних фаза једног система који се односи како на услуге, тако и на производе:

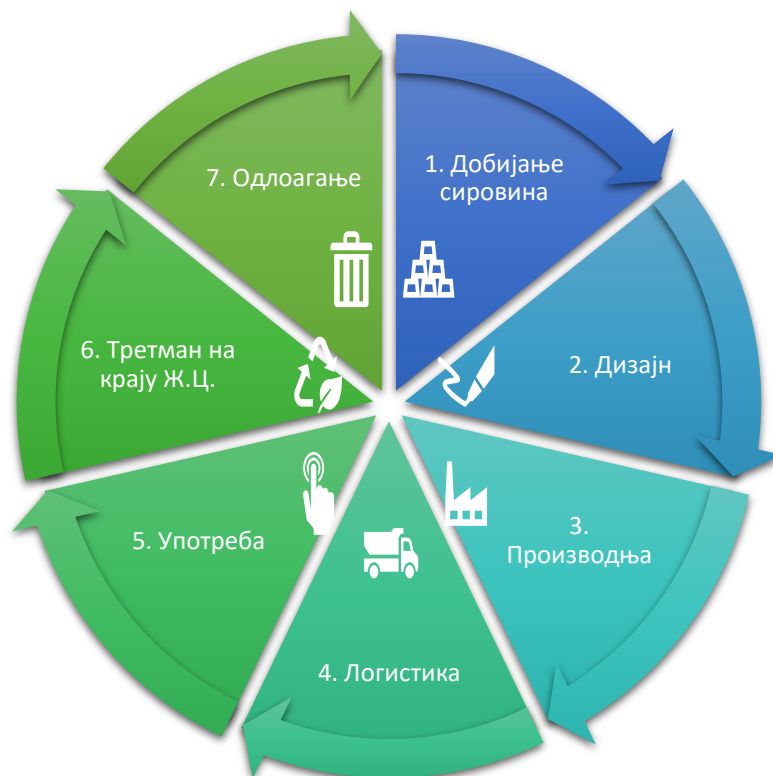
- Набавка / добијање сировина
- Дизајн
- Производња / прерада
- Логистика (транспорт и достава у ланцу снабдевања)
- Фаза коришћења услуге или производа
- Третман на крају животног циклуса (eng. “EOL– end of life”) и
- Финално одлагање - депоновање.

Разматрање животног циклуса је перспектива коју препоручује ЕУ како би се утицај производа и услуга на животну средину свео на минимум, од тренутка када је пројектован до тренутка када мора поново да се користи, рециклира или одложи на депоније. Стандардизован је у складу са ИСО 14000 серијом стандарда и наглашен у 14001 ЛЦА стандарду (ИСО, 2020. [Линк](#)).

Слика 1 у наставку може се користити за илустрацију циркуларне економије и аспеката животног циклуса чијим управљањем се може побољшати ефикасност ресурса и смањити негативни утицаји производа на животну средину.

Смањење угљеничког отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије у Републици Србији
ЈАВНИ ПОЗИВ У ФОРМИ ИЗАЗОВА

Слика 1 – Фазе животног циклуса

У наставку су приказани могући начини смањења негативних утицаја на животну средину уз истовремено смањење потрошње ресурса и зависности од сировина, кроз различите фазе животног циклуса производа:

Врсте стратегија за смањење емисија ГХГ и како побољшати циркуларност у различитим фазама животног циклуса	
1. Набавка ресурса:	4. Логистика и испорука:
<ul style="list-style-type: none">• Секундарне сировине• Поновна употреба и рециклажа отпада• Индустијска симбиоза• Рачун материјала “Bill of materials”• Праћење ресурса „track n trace”• Нови и природни материјали	<ul style="list-style-type: none">• Нови пословни модели, укључујући обрнуту логистику• Виртуелне продавнице и е-трговина• Логистички центри и услуге посредовања• Системи за праћење возила• Оптимизација руте• Електрификација транспортне флоте• Нови пословни модели транспортне флоте• Модел куповине на велико и повратна амбалажа
2. Дизајн:	5. Употреба:
<ul style="list-style-type: none">• Решења заснована на природи• Биомимикрија (опонашање биолошких система у дизајну коначног производа)• Дизајн погодан за поправке / одржавање, растављање, надоградњу, рециклирање• Дигитализација - виртуелизација производа	<ul style="list-style-type: none">• Дељење (платформе)• Удруживање пословних модела• Лизинг• Пословни модели „Најам/давање приступа пре власништва”• Благовремено одржавање• Решења заснована на принципу „од њиве до виљушке” (укљ. и дигитална решења у пољопривреди и достави)
3. Производња:	6. Решења на крају животног циклуса:
<ul style="list-style-type: none">• Каскадна употреба сировина• Индустијска симбиоза• Индустијска екологија (оптимизација производње)• Чиста производња• Lean производња „lean production”• Паметна производња (индустија 4.0)	<ul style="list-style-type: none">• Пословни модели засновани на унапређењу перформанси производа• Преправљање производа• Прерада производа• Употреба у друге намене и каскада• Поновна употреба и рециклажа производа
	7. Одлагање:
	<ul style="list-style-type: none">• Решења заснована на употреби отпада у производњи енергије

Смањење угљеничког отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије у Републици Србији
ЈАВНИ ПОЗИВ У ФОРМИ ИЗАЗОВА

Позив за подношење иновативних предлога пројеката заснованих на принципима циркуларне економије

Позив има за циљ да прикупи иновативне предлоге пројеката предложене од стране јавних и приватних предузећа, градова и општина и невладиних организација који ће практично допринети смањењу емисије гасова са ефектом стаклене баште и ублажавању климатских промена применом принципа циркуларне економије.

Министарство заштите животне средине и Програм УН за развој (УНДП) објављују **Јавни ПОЗИВ**

за прикупљање предлога иновативних и исплативих пројеката, пословних модела и техничких решења за смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште на нивоу локалних заједница применом принципа циркуларне економије, који истовремено имају потенцијал да остваре и друге друштвене, економске и еколошке користи за заједницу и њене грађане.

Јавни позив се састоји од два под - изазова:

- Позив за приватни сектор и организације цивилног друштва
- Позив за локалне самоуправе и јавна предузећа.

Очекује се да предложени иновативни пројекти промовишу циркуларна, енергетски и ресурсно ефикасна, ниско-угљенична или угљен-неутрална и на други начин еколошки прихватљива техничка решења и пословне моделе који би могли да остваре значајне утицаје, скалабилне и одрживе резултате.

Зашто је покренут овај изазов?

- Српска економија и друштво треба да убрзају транзицију ка циркуларној економији и подстакну нискоугљеничан развој како би испунили циљеве приступања ЕУ, стандарде ЕУ и одржали конкурентност на међународном тржишту;
- Циркуларни пословни модели представљају прилику за одрживи опоравак пословног сектора, посебно малих и средњих предузећа, од последица пандемије COVID 19. Иницирањем или поновним инвестирањем у зелене и циркуларне пројекте, пословни сектор осигурава дугорочну одрживост и отпорност на сличне кризне ситуације;
- Шеме финансирања, укључујући оне из међународних финансијских институција, комерцијалних банака, билатералних донатора и вертикалних фондова, све више промовишу кредитирање, грантове, и друге видове финансирања који су вођени принципима нискоугљеничног развоја и климатске неутралности;

Republic of Serbia
MINISTRY OF
ENVIRONMENTAL
PROTECTION

*Смањење угљеничког отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије у Републици Србији
ЈАВНИ ПОЗИВ У ФОРМИ ИЗАЗОВА*

- „Зелена агенда ЕУ за западни Балкан“ покренуће могућности за инвестирање и финансирање зелених предузећа и пројеката. Овај изазов, између осталог, има за циљ да подржи индустрију и пословни сектор да повећају своје капацитете за привлачење таквих могућности финансирања и инвестиција;
- Израз „циркуларна економија“ односи се на динамичку и системску трансформацију у управљању ресурсима и енергијом у правцу затворених циклуса коришћења ресурса без отпада. То се може постићи само помоћу иновативне производње и новим, циркуларним дизајном производа, чистим технологијама и креативним пословним моделима;
- Јачање екосистема циркуларне економије и ланаца вредности на крају ће створити економске, друштвене и еколошке користи и довести до смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште у локалним заједницама и целој земљи;
- Српски градови, јавна и приватна предузећа идентификовани су као водећа карика у обликовању и примени циркуларности у контексту нискоугљеничног развоја.

Решењима циркуларне економије у Србији је потребна техничка, пословна и финансијска подршка да би доспели на локално и међународно тржиште. Србији су потребни пројекти који могу да генеришу велике утицаје и скалабилне резултате, да оптимизују потрошњу ресурса и енергије. Такви пројекти учиниће привреду дугорочно одрживом и спремном да одговори на изазове нискоугљеничног развоја и на локалном и на националном нивоу. У питању су добитни, иновативни приступи и решења од користи за саме грађане као крајње кориснике, али и за оператере, финансијере и креаторе политика.

Зашто учествовати у овом Јавном позиву у форми изазова?

- Да бисте помогли у решавању хитних друштвених, економских и еколошких изазова у вашој локалној заједници;
- Да бисте приступили суфинансирању за даљи развој пројеката и имплементацију;
- Да бисте стекли нова знања и вештине потребне за развој идеја и иновативних пословних модела или производа који одговарају потребама тржишта и тиме остварили дугорочну корист за вашу организацију и заједницу. Такође ћете стећи знања и вештине потребне за развој конкурентности ваше идеје и ваше организације у складу са новим потребама тржишта;
- Могућност добијања бесплатне стручне подршке и менторства - за идеје и концепте одабране за даљи развој, односно фазу Акцелерације;

*Смањење угљеничког отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије у Републици Србији
ЈАВНИ ПОЗИВ У ФОРМИ ИЗАЗОВА*

- Добијање прилике за умрежавање и проналажење партнера за ваше пројекте који деле заједничку визију;
- Да повећате видљивост својих пројеката на домаћем и међународном тржишту

Министарство заштите животне средине и УНДП успоставиће пројектни акцелератор за пружање техничке помоћи пројектима који прођу техничку и експертску евалуацију. Помоћ ће обухватити менторство и подршку стручњака у развоју нових техничких или пословних решења која ће применити принципе циркуларности и смањења емисија ГХГ у некој од фаза животног циклуса производа / услуге (нпр. пројектовања, производње или потрошње, поновне употребе/рециклаже итд.). Помоћ би могла да укључује правну, економску и финансијску, инжењерску подршку, како би се пројектима помогло да постигну ниво зрелости који је неопходан за мобилизацију потребних средстава за њихово спровођење.

Очекивани типови пројеката

1. Пројекти који примењују нове технологије или промовишу нову примену постојећих технолошких решења (први такве врсте у Србији), а истовремено имају и конкретан утицај смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште (ГХГ) који се може пратити и верификовати-
2. Нови / побољшани пословни модели или процеси организације / производње који су повезани са мерама које такође могу да покажу опипљив и конкретан директан утицај на смањење ГХГ.
3. Циркуларни дизајн (дизајн за продужени животни циклус, дизајн за рециклажу, дизајн за демонтажу и једноставност поправки, дизајн енергетске и водне ефикасности, дизајн за трајност, дизајн без отровних супстанци, дизајн за надоградњу, модуларни дизајн, производња без отпада, чиста производња) у мери у којој се могу повезати са опипљивим и директним смањењем емисија ГХГ.
4. Нови пословни модели над производима / услугама који промовишу дељену - заједничку употребу, повећани интензитет употребе (продужену употребу) или модели који промовишу најам/приступ пре власништва, ако су предложени заједно са мерама које такође производе конкретно смањење емисије ГХГ, а који се могу пратити и верификовати .
5. Модели, технологије или методе поновне употребе производа и материјала након истека животног века (практична поновна употреба отпада и нуспроизвода) са верификованим утицајем смањења ГХГ.
6. Урбана решења која повећавају ресурсну и енергетску ефикасност коришћењем тренутних токова отпада и / или енергије.
7. Решења за циркуларни урбани дизајн, укључујући циркуларну изградњу и зграде, са јасним и скалабилним доприносом директном смањењу емисија ГХГ;

Додатни аспекти који се морају узети у обзир при дизајнирању пројеката

За све подносиоце пријава:

1. Решавање друштвених изазова (родна равноправност, маргинализоване групе, незапосленост итд.), Уколико се препознају у оквиру пројекта, треба представити и објаснити утицај.
2. Подизање транспарентности над токовима ресурса (укључујући воду, енергију, материјале и отпад) произвешће бољи преглед доступности и валоризације ресурса и убрзати стварање тржишта секундарних сировина/материјала.

За градове:

1. Нови модели управљања, експлоатације или одржавања урбане/руралне инфраструктуре који промовишу принципе циркуларности, посебно ако модели продужавају животни век инфраструктуре.
2. Примена нових политичких оквира, планирање системске циркуларне транзиције, модели управљања ресурсима који такође доприносе системској транзицији и стварању циркуларних градова и заједница.
3. Смањење загађења животне средине (воде, ваздуха и земљишта), очување екосистема и биолошке разноврсности и сл.

Процес апликације

Заинтересовани кандидати могу да се пријаве путем интернет странице са поједностављеним пројектним предлогом који описује иновативно техничко решење или бизнис модел и приступ његовој реализацији који је засноване на чињеницама. Такође, потребно је пружити информације о циљевима, кључним активностима, очекиваним резултатима и исходима и детаљан буџет. Тамо где је то могуће, додатне информације могу да се приложе кроз посебне датотеке. Одабрани кандидати имаће прилику да учествују у пројектном Акцелератору, након званичног почетка УНДП / ГЕФ пројекта (током 2021.г.)

Ко може аплицирати?

- Локална самоуправа (град и општина)
- Јавна комунална предузеће
- Привредни субјекти (привредна друштва, предузетници)
- Организација цивилног друштва

Сви подносиоци пријава морају бити регистровани у Србији, у складу са националним законодавством.

Кандидати се могу пријавити самостално или у конзорцијуму. Главни подносилац пријаве треба да буде јасно назначен, као представник Конзорцијума и контакт особа за сва питања у вези са пријавом. Главни подносилац пријаве је уједно и главни корисник средстава обезбеђених у оквиру пројекта.

Подносиоци пријава могу да поднесу највише два предлога пројекта у својству водећег подносиоца пријаве и могу да учествују у неограниченом броју пријава у својству члана конзорцијума у оквиру овог Јавног позива.

Важна напомена: Апликације неће бити прихваћене од организација које се баве:

1. Производњом, продајом или дистрибуцијом дувана или дуванских производа,
2. Производњом алкохолних пића.

Оцењивање и одабир пројекта

Жири ће прегледати све поднете пројекте пристигле током фазе пријављивања и утврдити целовитост предлога, те установити да ли су пројектни предлози у складу са циљевима и критеријумима Јавног позива.

Временски оквир и важни датуми реализације Јавног позива

01.12.2020.	ОТВАРАЊЕ ПОЗИВА
11. децембар 2020 23. децембар 2020 12. јануар 2021	Онлајн инфо дани за све заинтересоване
01 фебруар 2021	РОК ЗА ДОСТАВЉАЊЕ ПРИЈАВА
15 фебруар 2021	Процес оцењивања (евалуације) завршен
По званичном почетку пројекта „Смањивање угљеничног отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије у Републици Србији“	ФАЗА АКЦЕЛЕРАЦИЈЕ
2022	Селекција најзрелијих пројеката и потписивање уговора о суфинансирању
2022 – 2024	ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА
2025 – 2026	МОНИТОРИНГ, ИЗВЕШТАВАЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА

Отварање позива

1 децембар, 2020 – 01 фебруар, 2021

Кандидати су у обавези да попуне апликациони формулар путем интернет страница и онлајн формулара и поднесу га пре истека назначеног рока. Искључива одговорност подносиоца пријаве је да обезбеди тачне информације које ће доставити у пријави.

Овлашћена лица ће проверити да ли су пријаве правилно и потпуно попуњене и да ли су испуњени критеријуми за учешће а затим их проследити независној комисији за оцењивање.

Предлог пројекта могу поднети: локална самоуправа; јавно комунално предузеће; привредни субјекти привредна друштва, предузетници); организације цивилног друштва регистроване у Србији, у складу са националним прописима.

Рок за пријаву је 01. фебруар 2021.

Смањење угљеничког отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије у Републици Србији
ЈАВНИ ПОЗИВ У ФОРМИ ИЗАЗОВА

На које категорије делимо пројекте?

На основу финансијског плана и укупне вредности буџета пројекта, предлоге пројеката делимо на три категорије:

1. Мали пројекти (укупне инвестиционе вредности до 100.000 УСД) - финансијска средства за спровођење таквих пројеката могу се такође обезбедити и из алтернативних извора финансирања (на пример, „групно финансирање“ (eng. Crowdfunding)).
2. Средњи пројекти (укупне инвестиционе вредности до 1 милиона УСД),
3. Велики пројекти (укупна инвестициона вредност је већа од 1 а милиона УСД).

Важна напомена о суфинансирању: Сви пројекти за које се наводе други извори суфинансирања, било путем банкарских зајмова или других извора финансирања (грантови, мултилатерални фондови, приватне инвестиције, кредити итд.), до краја фазе акцелерације морају да поднесу уговор са банком и / или други документ којим потврђују наведену обавезу суфинансирања. Такође, важно је напоменути да већ у пријавном обрасцу морају да се јасно назначе очекивани (или већ постојећи) извори финансирања и суфинансирања. Уколико је изводљиво, подносиоци предлога пројеката могу то потврдити писмима о намерама или меморандумима о сарадњи, банкарским гаранцијама итд. Вредност појединачног суфинансирања које подносилац пројекта може да добије по основу овог Јавног позива биће дефинисана на основу процене трошкова и добити (eng. Cost-benefit analysis) и очекиваних утицаја/резултата самог пројекта.

Процес евалуације

Од 1. фебруара, до 15. фебруара, 2021.г.

Пројекат ће обезбедити тим квалификованих експерата који ће чинити жири (експертски тим ће покрити све аспекте предложених идеја – техничке/стручне, организационе и пословне) који ће прегледати и оценити предложене пројекте. На основу критеријума за оцењивање, жири ће одабрати до 20 најбољих предлога пројеката за фазу акцелерације. Само пројекти који успешно заврше процес акцелерације биће узети у обзир приликом одабира најбољих који ће добити средства за суфинансирање имплементације.*

Смањење угљеничког отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије у Републици Србији
ЈАВНИ ПОЗИВ У ФОРМИ ИЗАЗОВА

Фаза акцелерације

Фаза акцелерације биће покренута тек по званичном потписивању и започињању пројекта „Смањивање угљеничког отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије у Републици Србији“.

Акцелератор циркуларне економије представљаће и простор за сарадњу, као и сервис за помоћ подносиоцима пројеката. Уз подршку техничког особља, консултаната и експерата-ментора, кандидати ће имати прилику да даље разраде своје концепте пројеката, тестирају прототипове и даље развијају предложена решења. Изабрани тимови добиће бесплатне обуке на различите теме, укључујући и пословно планирање, промоцију производа, истраживање тржишта, као и уско специфичне тематске обуке. Фаза акцелерације такође ће укључивати специфичне анализе, помоћ у изради пројектне документације, радионице, „бут кампове“, учешће у догађајима, укључујући могуће посете конкретним локацијама и студијска путовања. Акцелератор ће такође помоћи учесницима да сазнају више о перспективи животног циклуса и извршиће једноставну процену животног циклуса, по потреби. Фаза акцелерације трајаће **најмање 6 (шест) месеци**.

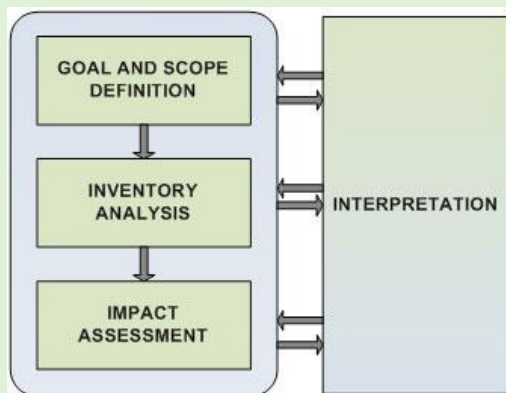

Анализа животног циклуса (“Life Cycle Analyses – “LCA” анализа) је метода за процену утицаја одређеног производа на климу током целог животног циклуса. Процес је стандардизован у ИСО 14040. Развијени су различити алати за мерење специфичних утицаја производа и усмеравање производње и потрошње на климатски прихватљивији начин.

Неки од најпрепознатљивијих алата су [Open LCA](#), [SimaPro](#), [Gabi](#), [CMLCA](#), [One Click LCA](#) (за грађевинарство и грађевинску индустрију).

Овај програм ће користити претходно поменућу перспективу животног циклуса за процену наведених смањења емисија ГХГ сходно потребама, али и да помогне учесницима у утврђивању утицаја пројекта на климатске промене и приближи овај нови модел процене ефеката пројекта, производа или услуга.

Због тога се од подносилаца тражи да изврше оцену утицаја на климу у смислу емисије ГХГ током целог животног циклуса предложеног производа / услуге или пројекта.

Слика 2- Процес LCA методе по ИСО 14040 стандарду

Више о „LCA” можете сазнати на овом [линку](#)

* Животни циклус пројекта одређује се као број месеци / година док се предложени циљеви не постигну и не докажу.

** С обзиром на то да је ЛЦА метода сложена и дуготрајна и да је морају урадити стручњаци да би се проценили прецизни резултати, од подносилаца се не захтева да користе било који LCA софтвер, већ да разумеју и процене емисије ГХГ током животног века производа / услуге / пројекта са слике 1. Кроз фазу акцелерације, УНДП ће уговорити стручњаке за LCA сходно потребама, да у каснијој фази додатно подрже подносиоце захтева у разради LCA анализе.

Механизам за суфинансирање имплементације пројекта

Финалистима, односно одабраним пројектима за које се сматра да су спремни за имплементацију (након завршетка фазе акцелерације), биће пружена могућност суфинансирања трошкова имплементације (награда за иновативности или „Уговор по утинку“ - Low value Performance Based Payment Agreements). UNDP ће проценити вредност

финансирања за сваки пројекат појединачно у зависности од предвиђених резултата и утицаја. Суфинансирање ће се користити као учешће самог подносиоца захтева у укупној финансијској шеми пројекта/инвестиције коју треба да обезбеди подносилац захтева. Суфинансирање које се додељује у оквиру овог Јавног позива треба сматрати као иницијални капитал и механизам де-рискрања који треба да помогне подносиоцу да обезбеди преостала средства за целокупну инвестицију. Подносилац пријаве је одговоран да идентификује друге изворе финансирања за свој пројекат. Број пројеката који ће бити подржани у реализацији и вредност добијеног суфинансирања могу се повећати, у зависности од доступности додатних средстава за суфинансирање.

Износи појединачних грантова зависе од инвестиционе вредности пројекта и такође су ограничени на до 20% укупне вредности пројекта/инвестиције:

Вредност инвестиције	Могућа вредност суфинансирања по пројекту
Мали пројекти (укупна инвестициона вредност до 100,000 УСД)	До 20,000 УСД
Средњи пројекти (укупна инвестициона вредност од 100,000 –1 милион УСД)	20% укупне вредности инвестиција, и не више од 100,000 УСД
Велики пројекти (укупна инвестициона вредност преко 1 милион УСД)	20% укупне вредности инвестиција, и не више од 200,000 УСД

Изјава о одрицању одговорности: Доступност суфинансирања условљена је званичним потписивањем и покретањем UNDP/GEF пројекта „Смањење угљеничног отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије у Републици Србији“. Број пројеката који ће бити одабрани као финалисти спремни за спровођење, као и вредност суфинансирања, зависе и од доступности додатних средстава за финансирање. Самим тим, број пројеката изабраних за даљу реализацију, те вредност појединачног износа суфинансирања може се повећати на основу доступности додатних средстава за финансирање.

Суфинансирање ће бити реализовано у траншама, након испуњавања индикатора који ће унапред бити наведени за сваки појединачни одабрани пројекат.

Права интелектуалне својине

Подносилац ће приложити писану потврду, уз своју пријаву, којом UNDP-у потврђује да поседује сва права интелектуалне својине која су неопходна за постизање пројектних циљева или ће доставити потврду о начину на који ће се та права остварити, у складу са

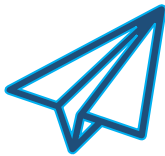
пројектним циљевима. Даље, подносилац пријаве је у обавези да потврди UNDP-у да из иновативне идеје није произашао ниједан спор у вези са правом интелектуалне својине. У случају конзорцијума, споразум о конзорцијуму треба на одговарајући начин да потврди и реши права интелектуалне својине између чланова конзорцијума. У случају других питања у вези интелектуалне својине, подносиоци захтева морају све информације благовремено доставити UNDP-у пре евалуације пројекта.

Имплементација

У фази имплементације, изабрани тимови ће морати да спроведу своје идеје и пројекте, а њихов напредак ће се константно бити праћен. У овој фази се пажња првенствено посвећује успешној имплементацији и доказима о резултатима. Имплементација пројекта мора бити завршена у року од највише две године од датума потписивања уговора о суфинансирању.

Фаза праћења и извештавања трајаће најмање 12 месеци. УНДП ће организовати теренске посете, уз учешће пројектног тима и евалуационе комисије. Најмање једна посета ће бити организована која се поклапа са последњим извештајем добитника уговора о суфинансирању. Уколико је потребно, биће успостављен додатни механизам за праћење смањења емисија ГХГ, уколико постојећи механизми нису погодни за одређене пројекте.

Како се пријавити за Јавни позив?

		
Проверите да ли задовољавате услове јавног позива и који су критеријуми за оцењивање	Попуните онлајн пријаву	Поднесите пријаву

Пријаве се подnose електронски путем преко интернет странице:

<https://inovacije.klimatskepromeene.rs/cirkularna-ekonomija/>

до 01. фебруара, 2021, до 17 часова.

Пријавни формулар

Пријавни формулар за учешће у јавном позиву у форми изазова

„Смањење угљеничног отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије“

Пријава се попуњава на српском језику а сажети приказ предлога пројекта мора бити описан на оба језика, српском и енглеском. Важно је да прецизно и јасно одговорите на сва питања. Приликом попуњавања обрасца пријаве, водите рачуна да је простор за одговор на нека питања ограничен, и да је то јасно назначено.

Пријаве се подносе преко Интернет портала који је доступан на следећој Интернет страници: <https://inovacije.klimatskepromene.rs/cirkularna-ekonomija/>

Молимо да уз пријаву приложите и следећа документа:

- Копија Извода из регистра привредних субјеката/предузетника/удружења,
- Доказ о претходном искуству у релевантним секторима (списак реализованих пројеката, уколико је применљиво), и појединачни CV, како за носиоца пројекта тако и за чланове тима (остале учеснике-подносиоце пријаве) са јасно назначеним улогама у развоју и имплементацији пројекта (укључујући ауторство/ко-ауторство)
- Нацрт споразума о партнерству (уколико је применљиво),
- Изјава о прихватању обавезе суфинансирања.

Важно:

- Водите рачуна да коначну и комплетну верзију пријаве поднесете пре истека утврђеног рока.
- Образац пријаве садржи специфична поља и важно је да их сва попуните. Ако било које поље остане непопуњено, пријава ће бити одбачена.
- Приликом попуњавања обрасца, узмите у обзир релевантне критеријуме за оцењивање!

Детаљи пријаве	
Назив пројекта	Унесите пун назив пројекта
Главна област/сектор у складу са циљевима Јавног позива	

Republic of Serbia
MINISTRY OF
ENVIRONMENTAL
PROTECTION

Смањење угљеничког отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије у Републици Србији
ЈАВНИ ПОЗИВ У ФОРМИ ИЗАЗОВА

Трајање пројекта	(у месецима)
Главни носилац пријаве	
Назив главног подносиоца пријаве	Навести пун регистрован назив главног подносиоца пријаве
Контакт подаци главног подносиоца пријаве	Навести пуно име, адресу, поштански број, е-маил адресу и број телефона особе за контакт
Остали подносиоци пријаве (уколико је применљиво)	
Назив подносиоца пријаве	Навести пун назив, тип организације/институције
Особа за контакт	Навести пуно име, адресу, поштански број, е-маил адресу и број телефона особе за контакт
Кратак опис пројектне идеје	
Молимо вас да дате кратак опис предлога пројекта, укључујући оквир и циљ/еве пројекта Сажети приказ може имати највише 300 речи (до 300 речи на српском и до 300 речи на енглеском језику)	У оквиру кратког описа предлога пројекта потребно је дати довољно информација из којих се може видети јасно схватање изазова и општег циља јавног позива. Потребно је и јасно објаснити на који начин ће пројекат постићи свој/е циљ/еве.
Опис пројекта	
Детаљан опис пројекта Ограничење је до 2000 речи	Који специфични изазов у вези с климатским променама и циркуларном економијом пројекат жели да реши? (Ако је могуће, покушајте да квантификујете утицај у погледу смањења емисија ГХГ.) Како се ваш пројекат бави овим изазовима у квантитативном смислу? Опишите приступ (технички, технолошки, пословни модел, итд.) и методологију које ваш пројекат има намеру да примени у решавању главног изазова. Опишите како ћете применити принципе циркуларне економије у Вашем предлогу. Које је очекивано смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште до којег ће доћи применом вашег предлога пројекта (потенцијал смањења емисија гасова са ефектом стаклене баште)? Такође објасните примењену методологију.

Смањење угљеничког отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије у Републици Србији
ЈАВНИ ПОЗИВ У ФОРМИ ИЗАЗОВА

Шта је иновативно у вашем пројекту? Ограничење је до 1000 речи	Потребно је да подносиоци пријаве размотре нека од ових питања: Који су то иновативни елементи предложене идеје? Да ли пројекат представља имплементацију неке постојеће идеје у новом оперативном окружењу, итд.? Зашто ће ваша иновација бити успешнија у решавању одређеног проблема у односу на неки други, стандарднији приступ?
Који су ризици за успех пројекта и каква је стратегија носилаца пројекта у погледу управљања ризицима?	Идентификујте главне ризике и неизвесности у погледу успешног извршења пројекта и како ће пројекат ублажио ове ризике.
Право интелектуалне својине	Молимо вас да прецизно наведете право интелектуалне својине или опишите модел у коме ће се ова права решавати. Такође потврдите одсуство правних спорова који постоје или могу да произилазе из права интелектуалне својине.
Да ли пријављени учесници у пројекту имају вештине и искуство да имплементирају предложени пројекат?	Опишите претходно искуство и улогу чланова свог тима. Опишите претходно спроведене пројекте/активности у областима које су релевантне за овај јавни позив
Пројектне активности (укључујући рокове – динамику спровођења активности)	Које су главне активности које ће подносиоци захтева морати да предузму у циљу имплементације предложене пројектне идеје, на који начин се предложени пројекат уклапа са вашим садашњим активностима, на који начин ће у активности бити укључена локална заједница?
Пројектне активности (укључујући динамику спровођења активности)	Наведите активности које су неопходне да би се спровео предложени пројекат, објасните како се исте уклапају у ваше постојеће активности и пословање. Објасните на који начин ће бити укључена локална заједница.

Republic of Serbia
MINISTRY OF
ENVIRONMENTAL
PROTECTION

Смањење угљеничког отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије у Републици Србији
ЈАВНИ ПОЗИВ У ФОРМИ ИЗАЗОВА

<p>Очекивани утицај и резултати</p>	<p>Опишите најважније утицаје и резултате пројекта.</p> <p>Објасните начин на који ће пројекат имати ефекат на смањење емисија гасова са ефектом стаклене баште (ГХГ). Какав је потенцијал предложеног пројекта у погледу смањења ГХГ и који су просечни трошкови смањења емисије ГХГ према предложеном пројекту?</p> <p>На који начин ће пројектне активности утицати на стварање карбонски неутралне заједнице?</p> <p>На који начин ће подносилац/подносиоци пројекта обезбедити одрживост резултата пројекта и утицај који је учињен.</p> <p>На који начин ће пројекат утицати на рањиве групе (млади, жене, маргинализоване групе)?</p>
<p>Родни приступ</p>	<p>Објасните приступ за укључивање родне перспективе, уз уважавање комплементарних улога жена и мушкараца, у циљу постизања родне равноправности.</p>
<p>Очекивани буџет пројекта</p>	<p>Назначите очекиване пројектне трошкове (у складу са планираним активностима и коначним циљем). Укупан буџет пројекта и структура трошкова морају да буду реални и у складу са предложеним активностима.</p> <p>Јасно прикажите допринос пројектних партнера. На који начин ће бити осигурана средства за реализацију пројекта (наведите изворе, структуру и сву документацију којом се ово доказује)?</p>

Критеријуми за оцењивање и бодовање

Критеријум	Максималан број бодова	Опис
Идеја предлога	10	Да ли су основне информације јасне, укључујући иновативне аспекте пројекта у погледу концепта, технологије, пословног модела, производа или услуге?
Иновативност	15	Да ли се пројекат може сматрати иновативним у односу на постојеће решења у Србији_ Да ли су концепт, технологија и приступ јасно описани?
Утицај смањења емисија гасова са ефектом стаклене баште и исплативост пројекта	20	Колико је очекивано смањење емисија ГХГ колика је просечна цена смањења ГХГ према предложеном предлогу пројекта_
Локални утицаји на животну средину и друштво	15	Који су други утицаји пројекта на животну средину и друштво који се ће се остварити на локалном нивоу? На који начин се предложено решење бави приоритетима везаним за циркуларну економију на националном и локалном нивоу? На који начин се предложеним решењем утиче на младе, жене и / или маргинализоване групе? Какав је краткорочни и дугорочни утицај пројекта на запошљавање?
Оперативни и управљачки капацитети	15	Да ли подносилац пријаве поседује релевантне вештине, стручност, искуство и ресурсе за успешну имплементацију пројекта у предвиђеном року. Уколико је потребно, да ли је обезбеђена неопходна екстерна експертиза/стручност?
Одрживост и репликабилност	10	Да ли пројекат има потенцијал да се даље развија и да га примене друге заинтересоване стране у Србији?
Буџет пројекта	15	Да ли су пројектни трошкови реални, односно да ли планирани трошкова одговарају предложеним активностима и циљевима? Колики је износ суфинансирања од стране подносиоца пројекта у односу на укупан буџет неопходан да реализацију пројектних активности??
Укупно	100	

*Смањење угљеничког отиска локалних заједница применом принципа циркуларне економије у Републици Србији
ЈАВНИ ПОЗИВ У ФОРМИ ИЗАЗОВА*

КОНТАКТ ИНФОРМАЦИЈЕ

За више информација посетите:

<https://inovacije.klimatskepromene.rs/cirkularna-ekonomija/>

Уколико имате додатна питања можете нас контактирати на:

inovativnaresenja@klimatskepromene.rs

ana.seke@undp.org

тел: +381 11 2856571 / +381 631064806